

Zadanie	Model odpowiedzi	Schemat punktowania	
		Zasady	Pkt.
1.	A.	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
2.	typ więzi – wtórne sposób zorganizowania – formalne	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–1
3.	Rysunek przedstawia problem uzależnienia od sieci, od urządzeń telekomunikacyjnych / wykluczenia cyfrowego – tylko jeden widoczny na rysunku mężczyzna nie korzysta z nich podczas jazdy środkiem komunikacji, a jego wygląd – inaczej niż wygląd pozostałych – wskazuje, że nie jest on typowy. <i>* Uznaje się odpowiedzi oddające powyższy sens i inne poprawne merytorycznie i logicznie.</i>	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
4.	Nazwa typu normy – obyczajowa <u>lub</u> zwyczajowa <u>lub</u> nieformalna Funkcja – jedno spośród: – Regulacyjna lub socjalizacyjna, gdyż reguluje stosunki jednostki z grupą, porządkuje zachowania w określonych sytuacjach. – Integracyjna, gdyż łączy różne warstwy pokoleniowe, scala więzi grupowe, wiąże jednostkę z grupą, ułatwia porozumienie (wstęp do dalszych negocjacji). <i>* Uznaje się odpowiedzi oddające powyższy sens i inne poprawne merytorycznie i logicznie.</i>	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–1
5.	C.	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
6.	1. ruchliwość pozioma	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–2
	2. 1. F 2. P 3. P	1 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	
7.	1. Rozstrzygnięcie – Nie. Uzasadnienie – Komitety wyborcze mniejszości narodowych nie muszą przekraczać progu wyborczego w skali kraju, by uzyskać mandat, a mniejszość niemiecka jest reprezentowana w Sejmie RP. <i>* Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–2
	2. 1. F 2. P 3. P	1 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	
8.	kultura zaściankowa / parafialna	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
9.	– dyskryminacji – seksizm – ksenofobia	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2
10.	1. konserwatyzm	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–3

	2.	Wolność – Burke (tekst A.) nie odrzuca wolności, powinna być ona powściągnięta przez szacunek dla dziedzictwa, dla przodków, co tę wolność uszlachetnia, a u de Maistre’a (tekst. B) znajdujemy natomiast przekonanie, że człowiek jest zbyt zły, aby mógł być wolny. Zmiana społeczno-polityczna – W tekście A. dopuszcza się pewne zmiany – mają to być udoskonalenia, natomiast w tekście B. nie dopuszcza się zmian (nowość jest zgubna, a to, co jest, może dawać szczęście). <i>* Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens</i>	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	
	3.	C.	1 pkt za poprawną odpowiedź	
11.	A.		1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
12.	1.	1. Stany Zjednoczone (Ameryki) / USA 2. Republika Federalna Niemiec / Niemcy / RFN	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–2
	2.	W USA [państwie z fragmentu A] konstytucja wskazuje, że jeżeli coś nie jest zastrzeżone dla federacji, to jest uprawnieniem stanów, a w Niemczech [państwie z fragmentu B] landy mogą wydawać ustawy tylko w zakresie, w jakim zostały do tego wyraźnie upoważnione w ustawie (a w zakresie ustawodawstwa konkurencyjnego kraje związkowe są uprawnione do wydawania ustaw, dopóki Federacja sama nie wyda w tym zakresie ustawy). <i>* Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za poprawną odpowiedź	
13.	1.	1. W wyborach do Sejmu RP (A.) ten cenzus wynosi 21 lat, a w wyborach do Senatu RP (B.) – 30 lat. 2. W wyborach do Sejmu RP (A.) okręgi są wielomandatowe, a w wyborach do Senatu RP (B.) – jednomandatowe. <u>lub</u> W wyborach do Sejmu RP (A.) okręgów jest mniej (41), a w wyborach do Senatu RP (B.) okręgów jest 100. 3. Wybory do Sejmu RP (A.) są proporcjonalne, a wybory do Senatu RP (B.) – większościowe <u>lub</u> Wybory do Sejmu RP (A.) są równe, a wybory do Senatu RP (B.) – nie. <i>* Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–3
	2.	PO – zachodniopomorskie PiS – podkarpackie <u>lub</u> podlaskie <u>lub</u> świętokrzyskie	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	
14.		– Poprawki Senatu RP lub odrzucenie przez Senat RP ustawy (wówczas określonej projektem ustawy) Sejm RP mógł odrzucić większością kwalifikowaną 3/5 głosów (art. 53.2) – obecnie jest to większość bezwzględna. – Senat RP wówczas rozpatrywał wspólnie z Sejmem RP tzw. weto Prezydenta RP (art. 54.3), obecnie czyni to tylko Sejm RP. <i>* Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.</i>	po 1 pkt za poprawny element odpowiedzi	0–2
15.	1.	interpelacja (poselska)	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–2

	2.	D.	1 pkt za poprawną odpowiedź	
16.	1.	A. rada miejska / miasta B. zarząd powiatu (ze starostą na czele)	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–2
	2.	– prezydent miasta – rada powiatu <u>lub</u> sejmik województwa	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	
17.		1. (Naczelny / Wojewódzki) Sąd Administracyjny 2. Trybunał Konstytucyjny 3. Trybunał Stanu	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2
18.		ławnik	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
19.		Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
20.		– akcyzowy – od towarów i usług / VAT / od wartości dodanej	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–1
21.		– 3 Uzasadnienie – Decyzją administracyjną jest akt wydany przez uprawniony do tego organ administracji publicznej. Spośród podanych tylko starosta jest organem administracji publicznej. <i>* Uznaje się i inne uzasadnienia oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–1
22.		Jan	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
23.	1.	A.	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–2
	2.	Przysposobienie to inaczej adopcja – jest trwałą formą pieczy zastępczej. Dziecko przysposobione w świetle prawa jest dzieckiem osób, które je przysposobiły. <i>* Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za poprawną odpowiedź	
24.		1. Powód(ka) / Skarżący(a) 2. Sąd Okręgowy 3. Zażalenie	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2
25.		A.	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
26.		D.	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
27.		Światowa Organizacja Handlu	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
28.	1.	A. Organizacja Paktu / Traktatu Północnoatlantyckiego [Sojusz / Pakt Północnoatlantycki]	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–2

	2. – Artykuł 51 KNZ uznaje prawo każdego napadniętego państwa „do indywidualnej lub zbiorowej samoobrony”, zanim Rada Bezpieczeństwa ONZ zastosuje konieczne środki, a artykuł 5 TW zakłada, że w razie zbrojnej napaści na członka Sojuszu otrzyma on od pozostałych pomoc „łącznie z użyciem siły zbrojnej”. – W artykule 51 KNZ stwierdzono, że środki podjęte dla samoobrony „powinny być [...] podane do wiadomości Radzie Bezpieczeństwa”. W zgodzie z tymi przepisami pozostaje artykuł 5 TW, w którym stwierdzono, że o fakcie pomocy zostanie natychmiast zawiadomiona RB ONZ. – Artykuł 51 KNZ zostawia możliwość RB ONZ podjęcia w każdym czasie akcji, a w artykule 5 TW stwierdzono, że Sojusz zaniecha swoich działań, gdy tylko RB ONZ podejmie działania „konieczne do przywrócenia i utrzymania międzynarodowego pokoju”. <i>* Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens</i>	1 pkt za poprawną odpowiedź	
29.	A. Egipt, 2 B. Syria, 3	1 pkt za poprawny wiersz lub za dwie poprawne nazwy 2 pkt za dwa poprawne wiersze	0–2
30.	Obywatelstwo UE jest wtórne wobec narodowego – posiada je ten, kto ma obywatelstwo kraju członkowskiego UE. <i>* Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
31.	A. Schuman B. Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali C. Republika Federalna Niemiec <i>* W C. nie uznaje się odpowiedzi Niemcy.</i>	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2

Zadanie 32. (0–12)

Temat 1. Scharakteryzuj instytucje Unii Europejskiej uczestniczące w procedurze budżetowej oraz ich rolę w uchwalaniu budżetu unijnego.

WARTOŚĆ MERYTORYCZNA (12 PKT) Zdający w pełni scharakteryzował: 1) instytucję Parlamentu Europejskiego: – określa sposób wyboru deputowanych: wybory powszechne, równe, bezpośrednie, proporcjonalne i w głosowaniu tajnym; podaje kadencję eurodeputowanego; – przedstawia prawodawczą (znacząca rola w zwykłej procedurze ustawodawczej), kontrolną (poprzez komisje oraz pytania eurodeputowanych, wotum nieufności wobec KE) oraz kreacyjną (powołanie Rzecznika, zatwierdzenie nominacji przewodniczącego i członków Komisji) funkcję PE; – przedstawia pluralizm polityczny w PE – frakcje, a nie reprezentacje krajowe;	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem).
--	--

2) instytucję Rady: – określa sposób powołania członków Rady: z urzędu wchodzi ministrowie państw członkowskich; – wskazuje na warianty głosowania w Radzie (zwykła; kwalifikowana – wg kryterium członków i ludnościowego; jednomyślność); – przedstawia funkcje prawodawczą i kreacyjną (mianowanie członków TO, KES, KR) Rady; 3) instytucję Komisji: – określa sposób powołania członków Komisji: nominacja przewodniczącego KE przez Radę Europejską i jego wybór przez PE, nominacja członków Komisji za wspólnym porozumieniem przez Radę i ich kolegialne zatwierdzenie przez PE; mianowanie Komisji przez Radę Europejską; – przedstawia funkcje koordynacyjne, zarządzające i wykonawcze KE jako strażnika traktatów i instytucje wspierającą ogólny interes UE; – charakteryzuje odpowiedzialność KE: prawna członka KE (odwołanie przez TS na wniosek Rady lub Komisji) i polityczna solidarna przed PE (wotum nieufności 2/3 głosów); 4) procedurę uchwalania budżetu UE: – Komisja łączy preliminarze budżetowe instytucji i przygotowuje roczny projekt budżetu; – Rada większością kwalifikowaną przyjmuje stanowisko w sprawie projektu budżetu; – Parlament może projekt budżetu: zatwierdzić bez żadnych zmian, wnieść poprawki do tzw. wydatków nieobligatoryjnych, zaproponować Radzie dokonanie zmian w wydatkach obligatoryjnych; – w przypadku innym niż zatwierdzenie bez zmian powołuje się komitet pojednawczy, ustalający wspólny tekst budżetu.	JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.
---	---

Temat 2. Migranci zarobkowi w Unii Europejskiej – scharakteryzuj założenia tej organizacji w sprawie migracji wewnątrzunijnych, modele polityki państw wobec migrantów oraz szanse i zagrożenia wynikające z migracji dla migrantów oraz społeczeństw państw wysyłających i przyjmujących.

Poziom III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA (12 PKT) Zdający w pełni scharakteryzował: 1) kwestię migracji zarobkowych obywateli państw UE – nowych i o wysokiej stopie bezrobocia; układ z Maastricht – swobodny przepływ osób, strefa Schengen, podejmowanie pracy i działalności gospodarczej w państwach UE; 2) różne modele polityki państw członkowskich UE wobec migrantów – polityka asymilacji, polityka wielokulturowości, naród polityczny (zróżnicowany etnicznie tylko w obszarze prywatnym), polityka integracji; 3) szanse wynikające z migracji dla: – migrantów, np. polepszenie standardu życia, poznanie innej kultury, – społeczeństw państw przyjmujących, np. możliwość zagospodarowania deficytu siły roboczej w niektórych segmentach rynku, – społeczeństw państw wysyłających, np. pomoc migrantów zarobkowych dla rodzin pozostałych w kraju; 4) zagrożenia wynikające z migracji dla: – migrantów, np. problemy adaptacyjne, – społeczeństw państw przyjmujących, np. wzrost nastrojów ksenofobicznych, – społeczeństw państw wysyłających, np. drenaż mózgów.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.
---	--

Temat 3. Scharakteryzuj konstytucyjne zasady ustrojowe stanowiące o formie państwa we współczesnej Rzeczypospolitej Polskiej i porównaj je z tymi funkcjonującymi na podstawie aktu prawnego, którego fragment przytoczono.

Poziom III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA (12 PKT)

Zdający w pełni:

1) scharakteryzował konstytucyjne zasady ustrojowe konstytuujące demokrację w RP: suwerenność narodu, praworządność, zwierzchni charakter konstytucji, pluralizm polityczny;
wykazał, że demokracja w okresie obowiązywania *Artykułów henrykowskich* miała inny charakter: naród polityczny to szlachta, artykuły były konstytucją niepełną, praworządność rozumiana inaczej, czego przykładem jest prawo szlachty do oporu;

2) scharakteryzował konstytucyjne zasady ustrojowe konstytuujące formę rządu w RP: republikański charakter państwa, podział władzy z prezydentem jako częścią władzy wykonawczej, wybieranym w wyborach powszechnych;
wykazał, że w okresie obowiązywania *Artykułów henrykowskich* Rzeczpospolita była monarchią o charakterze elekcyjnym (wolna elekcja) – króla mógł wybrać ogół szlachty na sejmie elekcyjnym;

3) scharakteryzował konstytucyjne zasady ustrojowe konstytuujące system polityczny w RP: trójpodział władzy oparty na współpracy – Sejm RP i Senat RP jako władza prawodawcza, rząd i Prezydent RP – wykonawcza, sądy i trybunały – sądownicza; szczegółowe regulacje wskazują na system parlamentarno-gabinetowy z elementami jego podtypów: kanclerskiego oraz parlamenatarno-prezydenckiego;
wykazał, że w okresie obowiązywania *Artykułów henrykowskich* dopiero zarysowuje się podział władzy – monarcha jest jednym ze stanów sejmujących, możliwość tzw. apelacji do sądu królewskiego (choć wiele rodzajów innych sądów istnieje), poprzez brak rządu w dzisiejszym tego słowa rozumieniu określenie systemu politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów według współczesnych kryteriów nie wydaje się możliwe;

4) scharakteryzował konstytucyjne zasady ustrojowe konstytuujące ustrój terytorialno-prawny: jednolitość władzy, samorząd terytorialny, decentralizacja władzy;
wykazał, że w okresie obowiązywania *Artykułów henrykowskich* państwo ma charakter złożony (unia realna), pewne organy centralne zostały duplikowane dla W.K. Litewskiego; decentralizacja i samorząd terytorialny istnieją, choćby przez wspomniane sejmiki ziemskie oraz instytucje mandatu imperatywnego dla członka izby poselskiej sejmiku, przy czym samorząd terytorialny jest odrębny dla stanów.

POPRAWNOŚĆ
MERYTORYCZNA
Zdający nie popełnił
żadnego błędu
merytorycznego.

SELEKCJA INFORMACJI
Zdający przeprowadził
poprawną selekcję
i hierarchizację
informacji (nie
zamieścił w pracy
fragmentów
niezwiązanych
z tematem).

JĘZYK, STYL
I KOMPOZYCJA
Zdający zaprezentował
wywód w pełni spójny,
harmonijny i logiczny.